

fysisk och psykisk isolering? Vi anser att den påvisade diskrepansen mellan ansökningar och avslag till servicehus och utvecklingen mot i genomsnitt 78 timmars hemtjänst innan inflytt till vård- och omsorgsboende inte är acceptabel. Vi anser även att den utredning, som enligt verksamhetsplanen 2021 ska ske angående finansieringsmöjligheterna för modernt mellanboende och vilka ekonomiska effekter det kan ge, bör utvidgas till att omfatta en helhetsanalys av boendeformer utifrån de äldres perspektiv.

§ 12. Fördelning av medel från Matlyftet 2021

Dnr ALD 2020/788

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag på fördelning av medel motsvarande 8,0 mnkr från Matlyftet 2021.
2. Äldrenämnden beslutar att delegera till förvaltningschefen att besluta om eventuella omfördelningar av medlen som inte rekviderats
3. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering av paragrafen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-02-04.

Under de senaste två åren har stadsdelsförvaltningarna haft möjlighet att ansöka om medel från Matlyftet. I budget 2021 har äldrenämnden fått i uppdrag att i samråd med stadsdelsförvaltningarna fortsätta arbetet med Matlyftet vars syfte är att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet. Matlyftet är budgeterat till 8,0 mnkr för 2021. Alla stadsdelsförvaltningar har ansökt om medel och det sökta beloppet uppgår till 15,6 mnkr och därför har prioriteringar av medlen varit nödvändig. I bilaga 1, Fördelning av medel från Matlyftet 2021, redovisas fördelningen per stadsdelsförvaltning och verksamhet. I bilaga 2, Redovisning av Matlyftet 2020, redovisas en sammanställning av genomförda aktiviteter under 2020. Stadsdelsförvaltningarna har angett att de planerade aktiviteterna varit svåra att genomföra på grund av pandemin och de restriktioner som det medförde. Samtliga

stadsdelsförvaltningar har fått anpassa aktiviteterna för att följa rådande restriktioner.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Maten och måltiden betyder mycket för den äldres välbefinnande och hälsa. Måltiderna förebygger undernäring och sjukdomar, samt är en viktig social del och ett positivt inslag i vardagen. Många av våra äldre är ofrivilligt ensamma, vilket kan leda till depression och minskad aptit, med undernäring och ytterligare sjukdomar som följd. Eftersom alltför många äldre bor kvar i ordinärt boende och många lever isolerat är måltiden viktig även inom hemtjänsten.

Vi välkomnar att förvaltningen även inför ansökan för år 2021 anordnat ett erfarenhetsmöte med syfte att inspirera varandra och lyfta goda exempel.

Stockholms äldre behöver kraftfulla insatser som motverkar undernäring och ofrivillig ensamhet. Kunskapen kring maten och måltidsupplevelsens betydelse för hälsa och välmående behöver öka och vi är tveksamma till att majoritetens satsningar ger de långsiktiga effekter våra äldre behöver för att stärka måltidens betydelse, förebygga undernäring och förebygga ofrivillig ensamhet. Flera av aktiviteterna nyttjas av dem som redan tar sig till aktivitetscentren och de som är ofrivilligt ensamma och socialt isolerade riskerar att inte delta i aktiviteterna. Det uppsökande arbetet för att nå de ofrivilligt ensamma saknas ofta och behöver förbättras. En föreläsning om livsglädje eller en bussutflykt kan ge en aktiv äldre ett stort utbyte och verka förebyggande, men vi hade velat se en större insats på det uppsökande arbetet för att aktiviteterna ska komma dem till del som mest behöver det.

Vi tror att något som gör en långsiktig och verklig skillnad är att ha måltidsombud på varje enhet inom den kommunala hemtjänsten, med särskild kunskap om måltider för äldre, ombud som sprider kunskaper om bra mat för äldre, vilka lagar, regler och ansvarsförhållanden som gäller för maten, samt löpande informerar och inspirerar övrig omvårdnadspersonal. I detta arbete ska även hållbarhetsaspekten och vikten av att minska miljöpåverkan genom valet av mat beaktas. Varje krona staden använder måste ge effekter som förbättrar hälsan för äldre och ökar kvaliteten inom verksamheterna.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Mat är livsviktigt, både som källa till glädje och social samvaro och som en nödvändighet för att behålla hälsan. Vänsterpartiet ställer sig positiva till aktiviteter och insatser som främjar äldres intresse för mat och kunskaper om matens betydelse för hälsan. Det är glädjande att se att flera av aktiviteterna har gett positiva resultat. Men vi ser samtidigt att flertalet av de aktiviteter som görs inom ramen för matlyftet riktar sig till de äldre som är relativt friska och som kan ta sig hemifrån. Det är visserligen viktigt med preventiva insatser kring mat för dessa personer så att de håller sig friska länge, men det är inte den målgruppen som i dagsläget är mest drabbad av undervikt och social isolering.

Vi efterlyser fler insatser för personer i ordinärt boende som har svårt att ta sig till och från aktiviteter. Måltidsvän var ett utmärkt initiativ, men det visade sig tyvärr svårt att genomföra då det var svårt att rekrytera volontärer till detta uppdrag. Vänsterpartiet skulle hellre se att resurser satsas på generösare hemtjänstuppdrag, där personalen skulle få tid att sitta med vid måltider. Minuttscheman och verksamheter med låg bemanning sammantaget med effektiviseringskrav samverkar dåligt med ambitionen att skapa en miljö där den äldre finner matglädje och där personalen har den tid som krävs. I ett tidigt skede vid observerad nutritionsproblematik bör åtgärder omgående vidtas för den boende och personalen måste kunna få stöd, hjälp och tid att genomföra detta enligt uppsatta mål för nutrition, mat och måltider. Utfallet av mätningarna av nattfasta och måltidsobservationer, som enligt verksamhetsplanen 2021

kommer redovisas i stadens integrerade ledningssystem (ILS) via stadsdelsförvaltningarna, borde leda till åtgärder som ger individuella matlyft.

Sammantaget konstaterar Vänsterpartiet att även om intentionerna med Matlyftet är goda, är det att föredra att satsningar på pubkvällar och dylikt bekostas genom en generösare äldreomsorgsbudget. Vi anser att det som behövs är att det tillkommer reella finansieringar som är permanenta för att komma tillrätta med den underfinansiering äldreomsorgen som helhet lider av sedan många årtionden. Att Stockholms stadsdelar ska lägga resurser på att söka, i sammanhanget, mindre summor (8 miljoner kronor) för aktiviteter, som syftar till att minska undernäring och ofrivillig ensamhet. Detta borde självklart rymmas inom den ordinarie verksamheten och kan inte betraktas som ett förnuftigt användande av stadsdelarnas personalresurser och i förlängningen av våra skattepengar. Tvärtom är administrationen ett uttryck för hur styrmodellen new public management genererar administration och styr personal mot administration istället för att prioritera kärnupdraget: det professionella, mellanmännsliga arbetet.

Ledamoten Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna är det parti som ihärdigast drivit frågan om äldres rätt till välsmakande och näringsrik mat i en trevlig miljö. Det är vår uppfattning att detta är en av de viktigaste insatserna som kan göras för att främjas äldres hälsa, samt ge dessa ett värdigt leverne genom en god livskvalitet. Frågan om näringsintag och kost är grundläggande för såväl psykiskt som fysiskt välmående.

Vi är därför positivt inställda till att det nu finns en ambition hos majoriteten att börja ta tag i de problem som idag finns. Trots detta ställer vi oss frågande till hur det kommer sig att många av de ansökande förvaltningarna begärt flerfaldigt större summor än de som föreslås beviljas av äldreförvaltningen. Är det så att förvaltningen bedömer delar av dessa ansökningar som onödiga för att tillfredsställa en hög matkvalitet? Hur kommer det sig i sådant fall att stadsdelsförvaltningarna gjort bedömningen att de behöver mer medel än de som beviljats inom ramen för Matlyftet?

Äldres rätt till en värdig ålderdom måste vara utgångspunkten för all typ av äldreomsorg. Det är därför av stor vikt att det råder en gemensam syn bland Stockholms stads förvaltningarna hur detta kan tillgodoses.

§ 13. Anskaffning av trygghetslarm

Dnr ALD 2021/127

Äldrenämndens beslut

1. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, genomföra ett avrop av digitala trygghetslarm genom en förnyad konkurrensutsättning utifrån SKL Kommentus Inköpscentrals AB:s tillfälliga ramavtal för trygghetslarm och larmmottagning 2019.
2. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, göra avropsanmälan till SKL Kommentus Inköpscentral AB, besluta om avropsförfrågan, fatta tilldelningsbeslut, ingå och förlänga kontrakt med ny leverantör.
3. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, utifrån affärsmässiga grunder, vid behov vidta förändringar såsom uppsägning, kompletteringar och/eller tillägg till det kontrakt som tecknas samt i övrigt förvalta det tecknade kontraktet.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-03-09.

Äldreförvaltningen tecknade i augusti 2020, efter genomförd upphandling, ett ramavtal med leverantör om att tillhandahålla bland annat trygghetstelefoner. Det ramavtalet hävdes i januari 2021 med anledning av att leverantören inte uppfyllde ställda krav.

I mitten av februari 2021 informerade Telia om att nedsläckning av 2G-nätet kommer att ske i juni 2025. Detta innebär att samtliga befintliga trygghetslarm behöver bytas ut, eftersom de kommunicerar endast genom 2G-nätet. För de nya trygghetslarmen kommer 4G-nätet att användas. Processen att byta ut larmen kommer att genomföras under en period på cirka fyra år. Initialt behöver förvaltningen göra en mindre